

Lilith

“Fotograferen is dansen voor mij”

In 2006 begon de Nederlandse fotografe Lilith aan een opvallende reeks zelfportretten die nooit is opgehouden. Eerst vormden haar huis en tuin het decor, later de huizen van anderen. Tegenwoordig slaat Lilith haar vleugels uit en landt ze waar ze wil voor een nieuwe foto. In de aanloop naar tien jaar Lilith, polst Snoecks waar het in hemelsnaam allemaal over gaat.

Tien jaar geleden begon je met snelle zelfportretjes om je blog te illustreren. Kreeg je vlug door dat je daarmee een boeiend artistiek project had aangevat?

Lilith: “Ik schreef verhalen en wilde er plaatjes bij maken. Toen kreeg ik een tweedehandse webcam en begon ik mezelf te fotograferen. Zo kwam ik erachter dat ik ook met mijn gezicht verhalen kon vertellen. Ik dacht er niet over na wat mijn doel was. Verhalen vertellen en emoties delen, dat wilde ik. De ene keer deed ik dat met woorden, de andere keer met mijn lichaam en dat ben ik altijd blijven doen. Maar ik plan niet ver vooruit. Het einddoel van mijn kunst moet zijn dat ik doodga want het is voor mij ook een dagboek.”

Je hebt vijf jaar lang alleen foto's genomen in je huis en tuin. Praktisch is dat, maar er zat ook meer achter.

Lilith: “Een huis is heel erg persoonlijk. Ik wil al mijn kanten kennen en laten zien. Een rol spelen doe ik niet. Ik wil alles van mezelf weten dus het is een soort zoektocht. Het is ook vrijheid. Als kind wilde ik danseres worden maar dat mocht ik niet, ik had heel strenge ouders. Omdat ik nu zo veel met mijn lichaam doe, voelt fotograferen als dansen voor mij. Ik ben helemaal niet exhibitionistisch, ik loop zelfs niet graag in een bikini rond het zwem-

bad. Maar voor mijn foto's gebruik ik mijn lichaam omdat ik dat nuttig vind. Ik leer door mijn fotografie heel veel over en van mezelf. Als ik niet kan fotograferen ben ik ook heel ongelukkig.”

En dan deed je ineens een oproep omdat je in huizen van wildvreemde mensen een foto wilde gaan maken. Praatte je dat vooraf door met de bewoners?

Lilith: “Nee, want ik wist vooraf ook niet welke foto ik daar zou maken. Ik wilde blanco binnengaan en me door de huizen laten inspireren. De bewoners mochten niet thuis zijn. Ik wil alleen werken. Ik nam een wasmand vol kleren mee. Soms gebruikte ik daar wat van en soms niet maar ik liet toch vooral de indrukken van het huis op me afkomen.”

Voor je jongste tentoonstelling en boek *Over hoeren & madonna's* werkte je samen met schrijver Paul Sterk rond het thema Bijbelse vrouwen.

Lilith: “Paul Sterk vroeg me of ik geen zin had om twaalf foto's van Bijbelse vrouwen te maken en hij zou er dan sonnetten bij schrijven.”

Geen wonder, die vraag: jouw werk zit sowieso al vol Bijbelse verwijzingen.

Lilith: “Precies. Ik ben heel streng katholiek opgevoed en ik merk dat de symboliek van die religie in veel van mijn foto’s een grote rol speelt. Wat mij stoort aan godsdiensten is dat ze bijna allemaal zo overduidelijk door en voor mannen zijn bedacht. Ik begrijp ook dat geruzie tussen religies niet. Waar gaat dat over? Niemand weet toch wat klopt? Godsdienst is een veruiterlijking van macht, ego en gelijk willen hebben. En vrouwen komen er altijd slecht van af. Ook die Bijbelse vrouwen, Judit, Eva, Delila, noem maar op: allemaal kommer en kwel. Voor enkele van die vrouwen had ik vroeger al een foto gemaakt die door ze was geïnspireerd. We werkten onafhankelijk van elkaar en achteraf bleek toch dat bij de meeste vrouwen Paul en ik dezelfde elementen hadden onthouden en gebruikt, hij in het gedicht en ik in mijn foto. In het verhaal van de Samaritaanse vrouw komt een sjaal voor, echt niet belangrijk. Maar hij noemde de sjaal en ik had de sjaal mee gefotografeerd. Mooi is dat. Een beetje raar ook. Het is goed geworden maar opdrachten doe ik liever niet. Het moet dan ineens. Laat mij maar gewoon mijn gang gaan.”

Jouw nieuwe serie *Bit player* verrast omdat je ineens samen met anderen op de foto te zien bent. Is dat alweer een volgende stap?

“Voor *Bit player* fotografeer ik mezelf met iemand uit mijn kennissenkring. Toen ik mijn huis fotografeerde vond ik dat heel persoonlijk. Hoe je woont laat zien wie je bent, enkel je lichaam is persoonlijker dan je eigen huis. In de huizen waar ik later fotografeerde communiceerde ik met de afwezige bewoners. En mijn kennissenkring laat ook zien wie ik ben. Ik vind altijd dat ik nergens bij hoor dus ik heb heel erg diverse kennissen. Dat vind ik een grote rijkdom. Er zijn kunstenaars bij, een slager, een chirurg, een leraar handenarbeid... en Harry, belangenbehartiger en woordvoerder van gehandicapten. Harry is bovendien naturalist, vroeger punker, gelukkig getrouwd, heeft een meisjestweeling van veertien jaar. Kortom, Harry is gelukkig zoals hij geboren is en ik wilde een foto die zijn levensvreugde uitstraalt. Dus heb ik hem onder de kantelemmer van een sauna gefotografeerd. (lacht) Veel van mijn vrienden kennen weinig of geen van

mijn andere vrienden. Ik wil laten zien welke vreemde vogels er bij mijn kennissen zijn en bij die foto’s gaat het om hen. Ik speel de bijrol.”

Een bijrol! Het is jouw initiatief, jij maakt de foto...

Lilith: “Ik doe *alles!* (lacht) Maar in het beeld ben ik de bijrol. Soms lig ik achter een kast. Gemakkelijk is het niet want ik blijf dus alles zelf doen. Het beeld heb ik van tevoren in mijn hoofd. Ik moet de ander ook regisseren en ik zie zelf soms niet wat er gebeurt. Ik wil bijvoorbeeld niet dat ze gaan poseren, ze moeten een echt gezicht hebben. Dan zeg ik: ‘Eén stapje naar voren. En denk aan je gezicht!’ Maar ik zie niets want ik lig achter een kast. Als er niet één maar drie mensen naast mij op de foto staan wordt het pas echt lastig. Dan moet ik naar mijn camera stappen, kijk ik op het scherm of er een goede foto bij zit. Daarna vaak een aantal keren opnieuw proberen. Maar het is heerlijk om zo samen te werken.”

“*Bit player* begon met een pastoor die in het parochieblad mijn werk afkraakte toen in het gemeentehuis veertig foto’s van mij hingen. Ik ben altijd van de dialoog dus ik stelde hem voor om eens naar mijn foto’s te komen kijken. Want hij had dus nog nooit een tentoonstelling van me bezocht. Hij ging alleen af op het ene beeld dat voor de uitnodiging was gebruikt. We hebben toen anderhalf uur gepraat. Ik merkte dat er begrip ontstond en ik flapte er uit: ‘Zullen we samen een foto maken?’ Ik wilde aan de buitenwereld laten zien dat mensen uit twee werelden best van mening konden verschillen en toch samen iets moois kunnen neerzetten. Eerst vond hij het maar niks, maar uiteindelijk stemde hij ermee in toen ik zei dat hij het beeld mocht kiezen. Hij dacht meteen aan dat stereotiepe beeld van Maria-Magdalena die met haar lange haren de voeten van Jezus afdroogt, maar ik kon de pastoor overtuigen om dat beeld om te draaien. Want volgens hem ben ik die gevallen vrouw. Dus werd het de pastoor die mijn voeten wast. En ineens was ik begonnen aan een nieuwe serie met telkens andere mensen erbij.” ■

TESTAMODELLA
GALVEN CREAZZO - ITALY

TESTAMODELLA
GALVEN CREAZZO - ITALY

Sanne

TESTAMODELLA
GALVEN CREAZZO - ITALY

TESTAMODELLA
GALVEN CREAZZO - ITALY

Plastic, 2013

Hot Pants, 2012

CK The teacher

